

Будяк Юрій Якович

Життєпис

Будяк (справжнє прізвище Покос) Юрій Якович народився 1878 року в с. Красногірка на Полтавщині в селянській сім'ї. Працював чабаном, вантажником, матросом. З 1912 року навчався в Київському політехнічному інституті, з 1916-го — в Одеській школі прапорщиків яку змушений був залишити через хворобу.

У часи громадянської війни обирався заступником голови білоцерківської "Просвіти", незначний час працював в апараті Центральної Ради. У 1922 та 1924 роках його двічі заарештовували органи ЧК за звинуваченням в тому, що при нападі білих на Білу Церкву він нібито брав участь у церемонії урочистої зустрічі бандитів, проте судом був виправданий.

Почав друкуватися 1895 року. Співробітничав у журналах "Українська хата", "Літературно-науковий вісник", газеті "Рада". Будяк — автор поетичних книжок "Невольниця" (1907), "На полях життя" (1909), "Буруни", "Пан Базалей" (1911), "Записки вчителя", "На вовка", "Стрільці-ловці" (1927), "Гриць-бешкетник", "Зозуля-регендуля", "Лелека здалека", "Мак та жито", "Хоробрі музики" (1928), п'єс "Під промінням Червоного Жовтня", "Жовтнева казочка" (1924), оповідань "Заблукалий" (1928), повісті "До великої брами".

Належав до літературної організації селянських письменників "Плуг". Твори Юрія Будяка зажили великої популярності в Україні, особливо в юних читачів.

Заарештований у Києві 1 лютого 1935 року.

В обвинувальному висновку, підготовленому уповноваженим НКВС УРСР Проскуряновим, Ю. Будякові інкримінувалася приналежність до контрреволюційної організації, активна контрреволюційна діяльність і терористичні настрої, тісні зв'язки з розстріляним Григорієм Косинкою та арештованим керівником "Плугу" Сергієм Пилипенком.

Пригадано йому було і короткочасну службу в апараті Центральної Ради. співробітництво в українській дожовтневій пресі, яку потрактовано націоналістичною,

Особливою нарадою при НКВС— СРСР 28 жовтня 1935 року засуджений на 5 років виправних і трудових таборів. Покарання відбував у Карагандинському таборі НКВС, згодом — в Ухті й Воркуто-Печорському таборі.

Звільнений після відбуття строку покарання 1 лютого 1940 р. Помер 28 вересня 1943 року. Ухвалою судової колегії в кримінальних справах Верховного суду УРСР вирок щодо Ю. Будяка скасовано і справу припинено за відсутністю складу і злочину. У матеріалах реабілітації є позитивні рідгуки про особу Ю. Будяка та його творчість письменника Б. Антоненка-Давидовича та літературознавця П. Довгалюка.

Іван Ільєнко

ЛУ 21(4430) 23.05.1991